

INFORMACIÓ PREVENTIVA CATEGORIA PROFESSIONAL: TÈCNIC EN PROTECCIÓ DE LA SALUT

DESCRIPCIÓ DEL LLOC DE TREBALL

Les tasques del lloc de treball **Tècnic en Protecció de la Salut**, actualment, són:

- Legionel·la: inspecció i pressa de mostres a establiments turístics, hospitals, residències, torres de refrigeració,...
- Piscines: inspecció i pressa de mostres a establiments turístics, restaurants, spas.
- Aigües de consum: visita a captacions de pous de finques, dipòsits d'aigua, camions cisternes, sales de màquines,..
- Productes químics: visites d'inspecció a distribuïdors de productes químics i fabricants i empreses de serveis biocides (aplicadors=
- Tabac: (segons campanya) revisió de la normativa a establiments turístics, hospitals i oci nocturn.
- COVID: campanya a gimnasos per versió de normativa .
- Inspecció cursos: comprovar les entitats que imparteixen els cursos relatius a la legionel·la, tècnic de manteniment, socorristes.
- Donar suport al Servei de Construcció i executar les directrius establertes pel seu responsable.
- Inspecció residus sanitaris sense manipulació.
- Tasques PVD: derivades de les visites de camp, preparació d'inspeccions, registre, etc

L'art. 14 de la Llei 31/1995, de prevenció de riscos laborals, i la Llei 54/2003, de reforma de la Llei 31/1995, obliga l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears a **garantir la seguretat i la salut dels treballadors** públics al seu servei en tots els aspectes relacionats amb el treball.

Per aconseguir aquest objectiu serà necessària la realització de **l'avaluació de riscos laborals** per centre de feina i dels llocs de treball que hi estan adscrits. També que els treballadors de l'Administració es comprometin a dur a terme les accions i a prendre les mesures que puguin afectar de manera positiva la seva salut laboral.

RISCS DEL LLOC DE FEINA

Risc derivats de l'ús de PVD

Caigudes de persones a distint nivell

Caigudes de persones al mateix nivell

Cops, talls i atrapades

Atropellaments o cops amb vehicles

Caiguda d'objectes despresos

Sobreesforços i postures forçades

Incendis/Explosions

Riscos derivats de treballs a la intempèrie

Accidents per essers vius

Exposició a agents físics, químics i biològics

Altres riscos derivats de la zona objecte de la tasca de camp

Com eliminarem o reduïrem aquests riscos? D'una banda, amb les mesures preventives proposades en l'avaluació de riscos laborals del centre de treball i, de l'altra, amb la col·laboració dels treballadors en l'aplicació d'aquestes mesures de prevenció.

Equips de treball

- Vehicle oficial/ Particular
- Fotòmetre, termòmetres i equips associats
- Envasos de plàstic estèrils de 1 o 2 litres de capacitat, de tancament hermètic i amb espadi d'aire al capdavant (per anàlisi Legionel·la)
- Envasos de plàstic estèrils de 100 ml de capacitat de tancament hermètic i amb espad d'aire al capdavant (per anàlisi de microorganismes cultivables a 36°C)
- Bosses isotèrmiques amb ice-packs o neveres portàtils

Aquests riscos poden afectar a les treballadores en situació d'embaràs o part recent i als treballadors especialment sensibles a determinats riscos. Es per això necessari, que si et trobes en aquesta situació, et posis en contacte amb el Servei de Prevenció de Riscos Laboral

Equips de protecció individual

Aquesta llista està oberta a possibles modificacions segons la zona objecte de l'activitat de camp. A més, es recomana la consulta i la participació dels treballadors d'acord amb el que disposa l'article 33 de la Llei 31/1995, de 8 de novembre, de prevenció de riscos laborals.

TIPUS D'EPI	OBJECTIU DE PROTECCIÓ DE L'EPI
<ul style="list-style-type: none"> Guants de nitril	<ul style="list-style-type: none"> Protecció de les mans davant de distints agents químics
<ul style="list-style-type: none"> Mascareta auto-filtrant FFP2 i/o FFP3	<ul style="list-style-type: none"> Protecció respiratòria quan hi hagi risc d'aerosol de Legionel·la
<ul style="list-style-type: none"> Cas de seguretat	<ul style="list-style-type: none"> Protegir contra la caiguda d'objectes i cops al cap. S'utilitzarà a la zona o instal·lació objecte de la tasca de camp en la qual ho requereixin les seves característiques.
<ul style="list-style-type: none"> Calçat de seguretat	<ul style="list-style-type: none"> Protegir la caiguda d'objectes manipulats, perforació de la planta del peu per qualche objecte, material... S'utilitzarà a la zona o instal·lació objecte de la tasca de camp en la qual ho requereixin les seves característiques.
<ul style="list-style-type: none"> Equips de protecció contra caigudes d'altura	<ul style="list-style-type: none"> S'utilitzarà en treballs en altura amb risc de caiguda a diferent nivell. S'utilitzarà a la zona o instal·lació objecte de la tasca de camp en la qual ho requereixin les seves característiques.
<ul style="list-style-type: none"> Repel·lent de moscards i altres insectes	<ul style="list-style-type: none"> Protegir les picadures de moscards i altres insectes (per exemple, a zones d'aigua estancada)
<ul style="list-style-type: none"> Foto-protector solar, gorra o barret i ulleres amb protecció UVA i UVB	<ul style="list-style-type: none"> Protegir de les exposicions solars, especialment a l'estiu a determinades activitats a l'aire lliure.
<ul style="list-style-type: none"> Altres derivats de les característiques de la zona objecte de la tasca de camp	<ul style="list-style-type: none"> Protegir de tots aquells altres riscos que es puguin derivar de la zona objecte de la tasca de camp

Substàncies o productes

Substàncies necessaris en els procediments de presa de mostres d'aigües per a la prevenció i control de la legionel·losi (PNT-A- 01S) i determinacions in situ d'aigües de clor lliure residual (CLR), clor total (CT), clo combinat residual (CC), brom total per fotometria (BrT), pH per fotometria, temperatura (PNT-A-02S):

- Pastilles DPD N.1 Fotó
- Pastilles d'àcid cianúric
- Pastilles DPD N.3 Fotó
- HI93710- pH Reagent
- Pastilles vermell fenol
- Tiosulfat sòdic

Els treballadors han de tenir les fitxes de dades de seguretat de tots els productes que utilitzin.

MESURES PREVENTIVES

Per **minimitzar aquests riscos**, cal que **els treballadors adoptin les mesures preventives** que es descriuen en aquesta fitxa per a cadascun dels riscos detectats, i que tinguin en compte tota la informació de les fitxes de recomanació següents, que hi ha en la pestanya de formació i informació de la pàgina web del Servei de Prevenció de Riscos Laborals del Govern de les Illes Balears:

- [Fitxa de recomanació d'extintors](#)
- [Fitxa de recomanació d'incendis](#)
- [Fitxa de recomanació ordre i neteja](#)
- [Fitxa de recomanació de la manipulació manual de càrregues](#)
- [Fitxa de recomanació de seguretat viària](#)
- [Fitxa de recomanació d'EPI](#)
- [Fitxa de recomanació de Pantalla de visualització de dades](#)
- [Fitxa de recomanació escales de mà](#)
- [Fitxa de recomanació etiquetes del productes químics](#)

A part d'aquesta informació, el **Servei de Prevenció de Riscos Laborals de la CAIB** disposa d'un pla de formació anual de diversa temàtica relacionada amb la prevenció de riscos laborals que pot servir com a complement i el podeu trobar a la pestanya de **Formació i Informació** de la pàgina web.

Mesures per prevenir riscos derivats de l'ús de PVD

- Col·loqueu la pantalla, el teclat i el ratolí de manera que pugueu aconseguir un espai de treball adequat per evitar postures forçades.
- Situau la pantalla a la distància adequada (a 400 mm com a mínim) a fi que hagi un espai suficient davant el teclat i el ratolí per donar suport a les mans i als braços (aproximadament 10 cm.)
- Reguleu l'altura del seient de manera que tant braços com a cames formin un angle de 90° amb la superfície de treball i el terra, respectivament, amb la finalitat d'evitar possibles riscos de fatiga muscular.
- Si els peus no arriben còmodament a terra en l'angle de 90°, empra el reposapeus (vegeu la fitxa de recomanació "pantalla de visualització de dades").

Mesures per prevenir sobreexforços i postures forçades

Per realitzar les funcions inspectores es requereix estar dret més de 30 min/hora. El treball implica l'adopció de postures forçades com estar de genolls o genolls flectits, inclinació de tronc, a un costat o gir important de manera fixa o repetida, per realitzar les diferents preses de mostres. Aquestes preses de mostres són transportades en geleres que s'han de lliurar al Laboratori de Salut Pública al final de la jornada. Aquesta tasca implica la manipulació manual de càrregues. Els treballadors indiquen que tenen carretó per transportar les geleres però que en determinades transferències com per exemple carregar el vehicle, davallar per escales de diferents centres, etc. no poden fer ús del carretó.

- Abans de començar el treball, cal fer una planificació de la tasca que s'ha de fer amb l'objectiu de minimitzar els desplaçaments (per exemple, col·locar els equips i el material com més a prop millor de la zona on s'ha de treballar).
- En el cas del transport manual de càrregues es recomana, sempre que sigui possible, dividir les càrregues i fer diversos desplaçaments per evitar una sobrecàrrega excessiva. En la resta de casos, si és possible, utilitzar els mitjans auxiliars (vehicle), sol·licitar l'ajuda d'altres companys per a la manipulació en zones abruptes o que suposin recórrer distàncies llargues a peu i mantenir períodes de recuperació suficients entre treballs d'aquest tipus.
- Alternar les tasques que impliquen la manipulació manual de càrregues i postures forçades amb altres activitats menys pesades que no impliquin la utilització dels mateixos grups musculars, o amb períodes de descans, de manera que sigui possible la recuperació física.
- Cal evitar sempre que sigui possible les postures següents:
  - * Fer girs o moviments laterals de la columna, per la qual cosa es recomana treballar amb l'esquena al més recta possible. En comptes de torçar la part superior del cos, s'han de moure els peus fent passes curtes per fer un gir.

Aquests riscos poden afectar a les treballadores en situació d'embaràs o part recent i als treballadors especialment sensibles a determinats riscos. Es per això necessari, que si et trobes en aquesta situació, et posis en contacte amb el Servei de Prevenció de Riscos Laboral

- * Treball en postures en les quals s'ha de suportar el pes d'algunes parts del cos o sostenir objectes.
- Si el material que s'ha de manipular es troba en el terra s'han de seguir les passes de manipulació correcta de càrregues, de manera que s'utilitzin preferentment els músculs de les cames més que els de l'esquena, de la manera següent:
  - * Col·locar-se davant del pes que s'ha de manipular. Separar els peus per proporcionar una postura estable i equilibrada per aixecar el pes, col·locant un peu més avançat que l'altre en la direcció del moviment.
  - * Doblegar lleugerament els genolls, amb l'esquena recta, agafar ben fort la càrrega i aixecar-la lentament.
  - * Evitar fer girs del cos amb la càrrega i mantenir la càrrega al més a prop possible del cos.
- Evitar fer les tasques de camp quan les condicions meteorològiques siguin molt desfavorables. Quan les temperatures siguin baixes, hem d'anar convenientment abrigats i procurar no fer moviments bruscs o violents abans d'haver escalfat i desentumit els músculs. Quan faci calor és recomanable beure aigua periòdicament al llarg de la jornada, reduir el menjar greixos i evitar el consum d'estimulants i begudes alcohòliques.
- Fer exercicis periòdics de relaxació, d'estiraments musculars i de descàrrega de la columna.

Mesures per prevenir caigudes a distint nivell

- El desenvolupament de la seva feina inspectora suposa el desplaçament sobre superfícies que poden ser elevades, inestables, irregulars o relliscoses, derivades de les característiques del lloc que inspecciona (camions cisternes, dipòsits o acumuladors en terrats, torres de refrigeració, sales de màquines, trànsit per escales fixes o de mà, pous,...)
- Planificar els procediments de treball tenint en compte: la zona objecte de la tasca de camp, les condicions meteorològiques adverses...
- Es recomana que es prevegi dins el procediment (protocol) de treball: l'acció de verificació pel treballador de les condicions en les quals es troba la zona i l'accés a l'esmentada zona abans d'iniciar la tasca. Per exemple: existència d'obstacles, estat del terra (irregularitats,...), utilització d'equips auxiliars (per exemple: bastí telescòpic per verificar l'estat del terra).
- Utilitzar una bossa penjada o motxilla per portar els equips de feina (carpeta, aparells de mesurament,...) i d'aquesta manera evitar perdre l'equilibri.
- Evitar córrer per la zona objecte de la tasca. Utilitzar calçat amb sola antilliscant i cordons nuats.
- Si ho requereix la tasca, sol·licitar ajuda a altres companys.
- En cas d'utilització d'escales:
  - * Verificar el correcte estat de l'escala. No s'hi han d'observar defectes visibles.
  - * Abans de pujar, s'ha de comprovar que tant la sola de les sabates com els esglaons estan nets, sobretot de greix, oli i altres substàncies relliscoses.
  - * No substituir les escales per altres elements, com ara caixes, etc
  - * L'escala l'ha d'utilitzar una sola persona.
  - * Assegurar l'estabilitat de l'escala de mà, per això, s'haurà de col·locar aquest equip de treball sobre superfícies planes, horitzontals, resistents i no relliscoses. Usau les escales de mà amb suports antilliscants i amb l'angle correcte de col·locació (75°).
  - * L'ascens, els descens i el treball amb l'escala de mà s'han de fer sempre de cara a la feina per fer, mai d'esquena.
  - * No s'han de transportar en cap cas càrregues mentre es pugui i baixi de l'escala, qualsevol objecte que s'ha de transportar (per exemple, els altres equips de treball), s'haurà de dur penjat al cos o a la cintura.
  - * Les escales de tisores han de tenir un sistema que eviti que s'obrin (cadena o similar). No us hi poseu mai "a cavall". Es prohibeix l'ús d'escales de fusta pintades, per la dificultat que aquest fet suposar per detectar-hi possibles defectes.
  - * Si els equips de protecció col·lectiva no són suficients, utilitzar equips de protecció individual: cinturons, arnesos, cordes d'amarratge, etc..
  - * Si els peus estan a més de dos metres del terra, es recomana utilitzar equips de protecció de caigudes en altura ancorats a un punt sòlid i resistent.

Mesures per prevenir caigudes al mateix nivell

- Planificar els procediments de treball tenint en compte: la zona objecte de la tasca de camp, les condicions meteorològiques adverses,...
- Es recomana que es prevegi dins el procediment (protocol) de treball: l'acció de verificació de les condicions en les quals es troba la zona i l'accés a l'esmentada zona abans d'iniciar la tasca. Per exemple: existència d'obstacles, estat del terra (irregularitats, banyat, relliscós...), utilització d'equips auxiliars (per exemple: bastó telescòpic per verificar l'estat del terra).
- Utilitzar una bossa penjada o motxilla per portar els equips de feina (carpeta, aparells mesurament...) i d'aquesta manera evitar perdre l'equilibri.
- Evitau córrer per la zona objecte de la tasca. Utilitzar calçat amb sola antilliscant i cordons nuats.
- Si així ho requereix la tasca, sol·licitar ajuda a altres companys.

Mesures per prevenir cops, talls i atrapades

- Planificar els procediments de treball tenint en compte: la zona objecte de la tasca de camp, les condicions meteorològiques adverses,...
- Es recomana que es prevegi dins el procediment (protocol) de treball: l'acció de verificació del treballador de les condicions en què es troba la zona i l'accés a l'esmentada zona abans d'iniciar l'activitat.
- Utilització dels equips de protecció individual adequats, si és necessari. Es recomana:
  - No adquirir cap EPI que no dugui marcat "CE" i fulletó informatiu.
  - Utilitzar l'EPI d'acord amb les instruccions del fabricant.
  - Emmagatzemar i dur un manteniment de l'EPI d'acord amb les instruccions del fabricant

Mesures per prevenir caigudes d'objectes despresos

- Planificar els procediments de treball tenint en compte: la zona objecte de la tasca de camp, les condicions meteorològiques adverses,...
- Es recomana que es contempli dins el procediment (protocol) de treball: l'acció de verificació del treballador de les condicions en què es troba la zona i l'accés a l'esmentada zona abans d'iniciar l'activitat.
- Utilització dels equips de protecció individual adequats, si és necessari. Es recomana:
  - No adquirir cap EPI que no dugui marcat "CE" i fulletó informatiu.
  - Utilitzar l'EPI d'acord amb les instruccions del fabricant.
  - Emmagatzemar i dur un manteniment de l'EPI d'acord amb les instruccions del fabricant
- Si ho requereix la tasca, sol·licitar ajuda a altres companys
- Realitzar la coordinació d'activitats empresarials d'acord amb la normativa vigent, sempre que sigui aplicable.

Mesures per prevenir incendis

- Planificar els procediments de treball tenint en compte: la zona objecte de la tasca de camp, especialment evitar la inspecció de les instal·lacions derivades de la inspecció de legionel·la en el moment de neteja i tractament i l'aigua de les mateixes amb clor i altres agents químics.
- Verificació pel treballador de les condicions en les quals es troba la zona i l'accés a l'esmentada zona abans d'iniciar la tasca.
- Realitzar la coordinació d'activitats empresarials d'acord amb la normativa vigent, sempre que sigui possible.
- Utilització dels equips de protecció individual adequats, si és necessari. Es recomana:
  - No adquirir cap EPI que no dugui marcat "CE" i fulletó informatiu.
  - Utilitzar l'EPI d'acord amb les instruccions del fabricant.
  - Emmagatzemar i dur un manteniment de l'EPI d'acord amb les instruccions del fabricant
- Si ho requereix la tasca, sol·licitar ajuda a altres companys.

Mesures per prevenir Accidents per éssers vius

- Es recomana que es contempli dins el procediment (protocol) de treball:
Actuacions per prevenir la presència d'animals (notes d'avís, localització de propietaris de finques...), acció de verificació de la possible existència d'animals.

Mesures per prevenir atropellaments o cops amb vehicles

- Respectar el codi de circulació i en els desplaçaments amb vehicle, conduir prudentment
- Per evitar accidents de trànsit, controlau els factors següents:
  - * Velocitat adequada, senyals de trànsit.
  - * El treballador ha d'esforçar-se a dormir 8 hores diàries, no fer menjades copioses abans de qualsevol viatge, fer aturades de 5 minuts cada 200 km o cada 2 hores aproximadament, mantenir una ventilació correcta dins el cotxe, no posar la calefacció del cotxe gaire alta i evitar fumar, ja que distreu i pot augmentar la somnolència.
  - * Portar un manteniment adequat del vehicle (revisar i mantenir el vehicle en bon estat: llums, frens, motor, etc.).
  - * Passar la inspecció tècnica del vehicle en les dates que marca la normativa vigent.
  - * Portar els elements de seguretat necessaris segons la normativa vigent (triangles de senyalització, armilla reflectant i, si escau, portar extintor...).
- A més, es recomana:
  - * Portar una farmaciola de primers auxilis.
  - * Adaptar el seient a les característiques anatòmiques del treballador.
  - * Adoptar una postura ergonòmica correcta per conduir el vehicle.

Mesures per prevenir altres riscos derivats de la zona objecte de la tasca de camp

En cas de circumstàncies especials de risc, s'adoptaran totes aquelles mesures necessàries atenent a la zona objecte de la tasca de camp com:

- * Realitzar la coordinació d'activitats empresarials d'acord amb el que disposa la normativa vigent, sempre que sigui possible
- * Possibilitat d'elaboració i seguiment de protocols específics en casos concrets o casos no contemplats.
- * Si ho requereix la tasca, sol·licitar ajuda a altres companys.
- * Utilització dels equips de protecció individual adequats. Es recomana:
  - No adquirir cap EPI que no dugui marcat "CE" i fullet informatiu.
  - Utilitzar l'EPI d'acord amb les instruccions del fabricant.
  - Emmagatzemar i dur un manteniment de l'EPI d'acord amb les instruccions del fabricant.

Mesures per prevenir Exposició a agents físics, químics i biològics

Per una part, hi ha risc de contacte amb productes químics, principalment per contacte amb productes corrosius o ingestió accidental amb productes químics utilitzats per la presa de mostres d'aigua en instal·lacions de risc implicades en la prevenció i també en el procediment de control de la legionel·losis i en el mètode analític per a les determinacions de clor, brom, àcid isocianuric, pH i T^a in situ en aigües:

- S'han de seguir les instruccions de les fitxes de dades de seguretat (manipulació, emmagatzematge, controls d'exposició/protecció individual, primers auxilis, mesures en cas de vessament accidental,...)
- Els treballadors han de dur les fitxes de seguretat dels productes que utilitzen.

Per altra part, riscos derivats de les instal·lacions d'aerosols que poguessin contenir Legionel·la i de l'exposició a agents químics i físics utilitzats durant el tractament de les instal·lacions i de l'aigua de les mateixes i que puguin afectar a la presència del inspector.

- Realitzar la coordinació d'activitats empresarials d'acord amb la normativa vigent, sempre que sigui aplicable i evitar la inspecció quan es realitza la neteja i tractament químic de Legionel·la. Quan els riscos propis del centre de treball siguin qualificats com greus o molt greus (concentració perillosa de clor, espai confinat,...), aquesta informació es facilitarà per escrit i la presència d'un coordinador d'activitats preventives per part de l'empresa que es visita
- Disposar d'equips de protecció individual adequats als riscos a que puguin estar exposats (veure apartat equips de protecció individual).

Riscos derivats de treballs a la intempèrie

- Evitar realitzar tasques de camp quan les condicions climatològiques siguin molt desfavorables. En els treballs a la intempèrie amb exposició a ambients freds i calorosos, o la radiació solar es durant a terme aquestes mesures:
  - * En ambients freds: Portar roba d'abric adequada segons el nivell de fred i activitat. Alternar amb períodes de descans o altres tasques a llocs protegits. Mantenir una dieta equilibrada i beure aigua i begudes calentes.
  - * Possibilitat d'elaboració i seguiment de protocols específics en casos concrets o casos no contemplats.
  - * En ambients calorosos: Portar roba adequada (transpirable) i equips de protecció (crema solar,...) Alternar amb períodes de descans o altres tasques a llocs ventilats i preferentment a l'ombra. Mantenir una dieta equilibrada i beure aigua.
- Dur a terme mesures d'higiene personal i en cas necessari, utilitzar equips de protecció individual per evitar talls o punxades amb objectes o materials.
- En tot cas, s'establirà un procediment de treball per escrit (per exemple, higiene personal, protecció de ferides, comunicació i actuació en cas d'accident o incident, equips de protecció individual, eines i procediments de treball més adequat, ...) i se formarà i informarà al personal.
- Realitzar exàmens periòdics de vigilància de la salut.
- Mantenir les precaucions necessàries segons la zona de treball.